

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belkőzép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető küldemények czimzendők.
Kéziratok nem küldetnek vissza.
Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.
Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják.

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, beltorda-utca 1. szám,
(„Közművelődés“ nyomdai részvénytársaság felvételi irodája).
Ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetések és hirdetési pénzek,
valamint a reclamatiók.
Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Hivatalos rész. Meghívás közgyűlésre.
Erdély állattenyésztése.
Összehasonlító termelési kísérlet különböző buzafélékkel.
Kérdések hazánk tőzegtelepeinek kutatása érdekében.
Dr. Lengyel Béla.
Loverseny Marosvásárhelyt.
Kormányintézkedés.
Fővárosi és borászati vándorterület új beosztása Erdélyben.
Gyümölcs és bortermeles az okkupált tartományokban.
Szakirodalom,
Az új italmérési törvény
Knor Alajos „Öntögyéjéje.”
Vegyesek
Személyi hír. (Dezso Miklós, Katócz Simon és Gábor József.) — Verandákra alkalmas két növény. — Gyümölcstermelés Franciaországban. — Gyümölcsfoltok eltávolítása a fehéreneműből. — A tej elartása meleg időben. — Loverseny rendezés. — Vetőmagváltoztatás. — A vetés forgó megállapítása — Milyen alakban adjuk a nitrogént. — Az ugorka-saláta jóize. — A Magyar-Francia biztósító részvénytársaság.

Hivatalos rész.

Meghívás közgyűlésbe.

Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztálya alapszabályszerű évi rendes közgyűlését

Kolozsvárt, 1892. évi augusztus hó 29-én
— hétfőn — délután 6 órakor
fogja a lövöldében megtartani, melybe ezen szakosztály t. részjegy-tulajdonosai tisztelettel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Jelentes a lefolyt évi működésről.
2. Jelentés a vagyon állapotáról és a múlt évi zárszámadás betérjesztése.
3. A jövő évre szóló költségvetés megállapítása.
4. Netáni indítványok tárgyalása.
5. Alapszabály változtatás. (A czimnek, 1. §. . . . „és állattenyésztési“ . . . szavakkal való megtoldása és így: „Az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási és állattenyésztési szakosztálya“-ra való megváltoztatása iránt előterjesztés.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet állatkiállítási szakosztálya végrehajtó bizottságának Kolozsvárt 1892. évi augusztus hó 5-én tartott üléséből.

Sz. Szakáts Péter,
egyl. titkár.

Gr. Bánffy György,
szakoszt. elnök.

Erdély állattenyésztése.

I.

Már többször volt szó lapunkban arról, hogy mit tett az erdélyi gazdasági egylet fennállása óta úgy saját maga, mint szakosztályai által ezen ország rész mezőgazdasági ügyeinek előbb vitelére és hogy minő sikerek koronázzák e tekintetben törekvéseit.

A most állatkiállítási szakosztályának, hazarészünk állattenyésztésének fejlesztésére irányult kilencz évi munkássága eredményét óhajtjuk a tizedik tenyészállatkiállítás küszöbén megismertetni, hogy a kiállítást látogató tenyésztők saját maguk is összehasonlítást tehessenek és az eredményeket mérlegelhessek; másodsor pedig, hogy documentálva lássák ez által is annak az önzetlen munkásságnak sikerét, a melyet az erdélyi gazdasági egylet minden szervével egész hazarészünk gazdaközönsége érdekében kifejt.

Ennek czéljából közöljük az állatkiállítási szakosztálynak a múlt évi kiállításról bizottsági-lag szerkesztett s a földm. miniszterhez fölterjesztett jelentésének fontosabb részeit, a mint következők.

Erdélyi gazdasági egyletünk állatkiállítási szakosztálya, a maga elé tűzött feladatnál fogva Erdély állattenyésztésének fejlesztésére hivatott s ezen hivatásának, létrejötté óta, folyton jobban, jobban megfelelni törekszik.

Fő czélja ép azért, hogy az évenként rendezendő kiállítások tartásával és az azokon adandó jutalmakkal nemes versenyt keltsen és tartson fenn s részben ez által, másrészt pedig az ott szereshető okulások által, a gazdaközönségnek a tenyésztés terén tájékoztatója legyen és annak irányt jelöljön, a mely felé haladnia kell.

De bár ezen czél elérésére hazarészünk birtokossága nagy áldozatot hozott és a kiállításnak legnagyobb részben önjerején emelt állandó csarnokot; annak évenként ismétlődő terheit el nem bírva, ha ebben Nagyméltóságod, hazarészünk gazdasági ügyeinek s kivált nagy fontossággal bíró állattenyésztésének fejlesztése szempontjából, bőkezű kegyes támogatója nem volna, mely mezőgazdaságunkat illető közhasznu kegyes támogatásért szakosztályunk hálás köszönettel adózik Nagyméltóságodnak.

Ez tette kiállításunkat évről-évre s úgy a legközelebbi multban is fényes sikerűvé, melyet a már előbb tartott nyolcz kiállítással kombinálva, osztályai szerint részletezünk.

1. A lovak osztálya.

Erdély lótenyésztése régi időtől fogva különös gondoskodását képezi ezen hazarész gaz-

daközönségének s kivált a nagybirtokosok, főuraink oly kiváló figyelmet fordítottak rá már a múlt századtól kezdve, hogy az itteni lovak Európa szerte híresekké váltak és e hírnevüket a késő utókorig megtartották és jó áron vásároltattak.

Azonban, habár az anyag jó minősége még is maradt, de — sajnos — annak létszáma megfogyott, úgy, hogy az Erdély rónáin és bércein hajdan szálguldott nagyszámu ménesek közül soknak nyoma veszett.

Amde kiállításaink új kedvre hangolták a gazdákat és lótenyésztésünk ismét föllendült, úgy hogy, habár régi méreteit még vissza nem nyerte is, de öröndetes haladásról tesz tanúságot; a mit a következő számok igazolnak:

Az eddig tartott nyolcz kiállításon a lovak minimális száma 38; maximalis száma pedig 227 darabot tett, átlagosan pedig 106 darabot. A legutolsó kiállításon, daczára a roszt gazdasági évrnek, 130 ló állított ki, mely szám, tekintettel kivált az anyag jóságára és arra, hogy 1886 óta, — mely évre a legmagasabb szám esik, — a szóban levő kiállításon volt a legtöbb ló bemutatva, a folytonos haladásról tesz tanúságot.

A mi pedig az anyag minőségét illeti, azt mondhatjuk, hogy ezen a kiállításon Erdély lótenyésztésének a gyöngyei voltak bemutatva.

Báró Wesselényi Béla televérei és báró Wesselényi Miklós magas vérű lovai bármely kiállításnak díszére váltak volna.

De ezeken kívül is, minden alosztályban kitünő példányokkal találkozunk és a nevezeteken kívül képviselve láttuk: a gróf Bánffy György bonczhidai, gróf Klebelsberg Zdenkó nagysajói, Miksa Imre hadrévi, Korbuly Bogdán lompérdi, báró Kemény Kálmán maros-vecsi, gr. Bethlen Béla bethleni, báró Bánffy Ernő kolozsborsai, Czobel Albert tusoni, báró Bornemisza Elemér szilágy-csehi, gróf Kornis Victor szentbenedeki és gróf Wass Jenő czegei méneseit, valamint a legjobb nevű kisebb tenyésztőket.

Első helyen kell megemlékeznünk az „Erdélyben született angol telivérek“ csoportjáról. Ezen alosztályban egyedül báró Wesselényi Béla állított ki 6 drb lovat, a melyek úgy egyenként, mint összesen ritka szép példányok voltak és általános érdeklődést keltettek.

A nem televérek csoportjában először is a „nehéz teher alá való háts lovak“ alosztályáról kell megemlékeznünk. Kis számu bár, de kitünő lovak voltak ezen alosztályban kiállítva. Legjobban kitüntek a Wesselényi Miklós és Béla, a gróf Bánffy György és gróf Klebelsberg Zdenkó lovai. Ki volt állítva 7 angol félvér, 1 arabs félvér és 1 erdélyi fajta; összesen 9 drb.

Mindennemű

műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán alapított

„HUNGARIA“ MUTRÁGYA-, KÉNSAV- ÉS VEGYI-IPAR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit: csontliszt-, spodium-, ammoniak- és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet, Thomassalakot, chillsalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát, kénsavat, réz- és vasgáliczot. — Talaj-olemezsek díjmentesen eszközöltetnek. Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: V., Erzsébet tér 9. sz. II. emelet, hová levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

Thomas-
salak.

A „könnyűteher alá való háttas lovak“ alosztályában 13 angol félvér, 1 félvér lipiczai és 2 erdélyi volt kiállítva, vagyis összesen 16 drb. Itt is Wesselényi Miklós és Béla lovai tünnek ki legjobban, de mindjárt ezek mellé sorakozott Vaska Gyula gyönyörű 3½ éves kancza csikója Kendi-Lónáról, valamint ezeken kívül is nem egy kitűnő példány kötötte le úgy a bíráló bizottság, mint a látogató közönség figyelmét.

A „nagyhámosok (163 cm ren felüliek)“ alosztályában kiállított lovaknak is tulnyomó nagy többsége, 16 drb, angol félvér volt, kettő pedig erdélyi. Kiváló példányok voltak a báró Bornemissa Elemér által Szilágy-Csehről, Miksa Imre által Hadrévről, Vaska Gyula által Kendi-Lónáról és báró Bánffy Ernő által Kolozs-Borsáról kiállított lovak, mind angol félvérek.

Leggazdagabb volt a „kisebb hámosok (163 cm teren aluli) lovak“ alosztálya. Ki volt állítva 13 angol félvér, 9 arabs félvér. Ez az alosztály tükrözi vissza legjobban Erdély lótenyésztésének általános jellegét. A közepes termet, a szikár-, acél erős lábakon nyugvó, részarányos, helyesen alakult test, a szépen hajlott, de nem hosszú nyak, az ezen ülő szikár, kicsiny fej, élénk, de barátságos szemével s mozgékony kicsiny füleivel, úgy az angol mint az arabs félvéreknél elárulják, hogy ezeknek alapvetője egy ugyanazon anyag volt: az ősi erdélyi ló, a mely megfínomult alakban áll előttünk.

A kik látták báró Vesselényi Miklósnak Görcsönből ezen alosztályban kiállított gyönyörű lovait, sohasem fogják elfeledni, melyeknek a palma elnyerésénél méltó versenytársai voltak gróf Wass Jenőnek Czegéből kiállított lovai. De itt láttuk leginkább tündökölni sikerült lovaikkal, Erdély közép és kis gazdáit is.

Leggyengébben volt képviselve: a „gazdasági lovak csikós kanczái“ alosztály. Csúpan két kiállító — gróf Kornis Victor Szt.-Benedekről és Kovács Béla Bányabükről — mutatott be összesen három, gazdaságilag használt anyakancazt, csikóval. Ezek közül egy félvér lipiczai volt, kettő pedig régi erdélyi fajta.

A bemutatott példányok a kívánalmakat teljesen kielégítették s épen azért a jó példának minél szélesebb körben való követése kívánatos.

Legvégül kell emlitenünk a „használati lovak külön pályázatát.“

Az itt bemutatott négyes és kettős fogatok, valamint a nagy háttas és kis háttas lovak legtöbbje, igazi gyönyörrel töltötték el a szemlélőt. A báró Bornemissa Elemér és a báró Wesselényi Miklós félvér angol, valamint a gróf Wass Jenő félvér arabs négyes fogata, minden tekintetben remeke voltak. Nem kevés figyelmet keltettek a kettős fogatok, valamint a nagy és kis háttas lovak is.

Ezen pályázat és díjosztás igazolta azt, hogy a jutalmazást ezen irányban kiterjeszteni valóban érdemes volt és kellő következetességgel, néhány év alatt jelentékeny előhaladás lesz e tekintetben is felmutatható. Összesen 30 ló volt a külön pályázat bemutatva.

Kilenczedik tenyészállat-kiállításunknak a fentebbiekben bemutatott képéből az látszik ki, hogy a kiállításon bemutatott lovak után itélve, Erdélyben a lótenyésztésnél az angol vér dominál, az erdélyi viszonyok közé jobban beillő arabs vér pedig alig számot tevő mértékben nyilvánul.

Ennek magyarázatát találjuk abban, hogy az ősi erdélyi anyagból tenyésztett angol félvérek, nagyobb termetükkel — megfelelő alkotás mellett — úgy a hadsereg részére, mint a kivitelre keresettebbek, mint a bár szívósabb természetű, de kisebb termettel bíró arabs félvérek és a tenyésztők e miatt, az angol vért részesítik előnyben, a mi természetes is.

Ámbár — sajnálatunkra — épen nem mondhatjuk, hogy kiállításunk az egész Erdély lótenyésztését tükröznél vissza, mert kivált a Székelyföld távoli pontjai itt nem voltak képviselve, a szállítás nehézségei és nagy költségei miatt; a hol pedig, tudjuk, az arabs véreknél jutott a főbb szerep a tenyésztésnél.

Egyet azonban bizton állithatunk, azt, hogy

tenyésztőink jó uton haladnak és bár láthatók voltak a kiállításon gyöngébben sikerült példányok is; az összbemutató oly kedvező volt, hogy azt bizton a legsikerültebb kiállítások egyikének tekinthetjük.

Ez a tenyésztőkre nézve anyagi tekintetben is, az eddigi összes kiállítások közt, a legkedvezőbb eredménnyel zárult. A mellett, hogy Nagyméltóságod kegyes volt itten az állam részére tenyész méneket vásároltatni, valamint kieszközölni, hogy a hadsereg részére is remondák vásároltassanak; lókereskedők is jelentek meg itt, felkérőnkra, Budapestről és Csehországból, a kik szintén szép bevásárlásokat tettek. Ezeken kívül több vásárt kötöttek maguk a gazdák tenyésztők — is egymás között, úgy hogy ezen lóvásárunk sikere, nagy reménnyel kecsegtet a jövőre nézve.

Összehasonlító termelési kísérletek.*)

1. Különböző buzafelekkel.

A növénytermelési kísérleti téren 1890-ben végzett, tavaly fölterjesztett jelentésmben kimutattam, hogy az Urtoaba-buza oly eredményt szolgáltatott, mely kívánatosá tette, hogy vele a kísérletezés folytattassék.

A diószegi czukorgyár, általa nemesített magyar buzának mondott buzafelet küldött ide kipróbálás végett. Ezen két buzafelet kívül még Chicagoból származó amerikai buza képezte a kísérlet tárgyát, összesen tehát 3 buzafele.

Az amerikai buzával azért tétetett kísérlet, hogy megtudjuk: nem-e szolgáltat az Amerika belsejéből, tehát continentális klíma alól származó buzafele éppen oly jó minőségű magot, mint a magyar buza, anélkül, hogy oly könnyen megdülne, mint ez utóbbi.

Általánosan ismert dolog ugyanis, hogy a magyar buzának nagy hátránya az, hogy oly könnyen megdül. Oly buzafele, a melynek szalmája erősebb és ezért nem dül meg oly könnyen, van ugyan elég, ilyen péld. a Shiriff square head, csak hogy ezen buzafelet nálunk — a sik vidéken legalább — nem termelhetők, mert későn érők. Azt pedig minden magyar gazda tudja, hogy oly quzafele, a mely későn ér, — legyenek annak különben még oly jó tulajdonságai, — nekünk nem való, mert a magja tiz eset közül kilencszer megszorul és ocsu lesz a termés.

Azon kéréssel fordultam ez okból a nagyméltóságú földművelésügyi Ministeriumhoz: hozatna a consularatus útján Amerikából buzát vetőmagul, hogy ezzel itt kísérletet tehessék. A mag 1890-ben megérkezvén, a másik két, fentebb említett buzafelettel egyszerre vettettem el.

A kísérletre a gazdaságnak egy táblája szolgált, mely buza alá volt elkészítve. A talaj jó erőben levő márga, az elővetemény trágyázott csalamádé, melynek lekerülte után a talaj két szántást kapott. Av összes buzafelet október 5-én vettettem el olyformán, hogy a tábla egyik szélén a vetés magyar huzával kezdettem meg, s midőn ebből circa három hold bevetetett, lőn elvetve az Urtoaba, utána a diószegi, ezután az amerikai; a tábla fennmaradó része ismét magyar buzával vettettem be.

Az egész tábla vetése igen gyengén került ki a télből: leggyengébb volt az amerikai buza, úgy, hogy már azon gondolkoztunk, hogy kiszántjuk, lassankint azonban kezdtek megerősödni. Később pedig a tartós esőzések közben a magyar buza, miután fejét kihányta, kezdett megdülni, úgy, hogy egy idő múlva az egész táblán fekiúdt a magyar buza. A diószegi buza csak helyenkint dült meg, az Urtoaba- és az amerikai buza között nem volt egy szál megdült se; s hogy nem a talaj- vagy egyéb viszonyok voltak e jelenség okai, kiténik abból, hogy az Urtoaba- illetve az amerikai buza és a magyar buza ha-

*) Cserhádi Sándor akad. tanárnak, a magyar óvári m. kir. gazd. akadémiával kapcsolatos növénytermelési kísérleti álmomás 1891 évi működéséről a földm. minist.-hoz tett jelentéséből. Szerk.

tárán egész éles vonalban vált ki a megdült magyar buza a fentálló két más buzafeletől.

A magyar és az Urtoaba-buza érése (juli 15) között alig volt különbség, csak igen kevéssel érett az Urtoaba korábban; 2—3 nappal később érett a diószegi és legkésőbb (juli 22-én) az amerikai buza. Ezen buzafele tehát oly későn érnek bizonyult, hogy e tulajdonsága miatt a mi viszonyaink közé alkalmatlannak mondható. Az amerikai buzának ezenkívül még az a hibája is volt, hogy két buzafele keverékből állott, a melyek egyike bársonyos polyváju volt, a minek pedig előnye egyáltalában nincs, de az a hátránya, hogy ha aratáskor nedves idő jár, az ilyen buza igen nehezen szarad ki és könnyen kicsirázik.

A termés eredménye a következő:

Név	Terület □öl	Termés		Termés 1 kat. hold.		Hektol. súly k/g
		szalma koroszt	szem k/g	szalma koroszt	szem k/g	
Amerikai . . .	1921	41	1040	34	867	70-25
Diószegi . . .	450	11	267	39	949	70-75
Urtoaba . . .	1731	37	1066	34	985	71-50
Magyar . . .	1600	40	819	40	819	70-50

A magyar buza termése az egész tábla átlagára vonatkozik. Hogy legkevesebbet termett, azt első sorban megdülésnek lehet tulajdonítani.

Az amerikai buza — dacára, hogy nem volt közte megdült — keveset termett; az Urtoaba termett legtöbbet, s ezt követte a diószegi. Hektolitersúlya valamennyinek nagyon alacsony volt. Az Urtoaba-buzával a két évi tapasztalat alapján a kísérletet nagyobb mértékben óhajtván folytatni, hét különböző gazdaságba küldtem jóminőségű Urtoaba-buzát kipróbálásra.

Az amerikai buzával a kísérlet nem sikerülvén, azt véltem, hogy talán Oroszországból lehetne kapni oly buza-felet, melynek a mellett, hogy korán ér, nincs hajlandósága a megdülésre. Értesülésem szerint azonban ott se rendelkeznek ilyen buzafelettel. Nekünk eszerint nem fog egyéb hátramaradni, mint a megfelelő helyen gondos tenyészválasztással javítani a magyar buzát.

2. Őszi kétsoros árpa termesztése.

A mint már mult évi jelentésemben is említettem, 1889-ben hozattam Erfurtból, Chresten-sentől egy árpafélet, melyet ő mint kétsoros őszi árpát hirdetett. A termésben azonban nemcsak két-, hanem négy- és hatsoros árpa is volt vegyest. A telet különben kibirta. A termésből 1890-ben kiválogattam annyi kétsoros árpát, a mennyi 70 □öl bevetésére szükséges volt, s ezt a culturkertben elvettem. Az árpa a telet nagyon megsynylette ugyan, mert tavasszal igen ritkás volt, azonban lassankint egészen összedeszedte magát és szépen fejlődött. Most már lett volna őszi kétsoros árpa, de juliusban azt tapasztaltam, hogy nagyon egyenetlenül ér. Ez okból a legkorábban érőket, a mikor a sárga-érésben voltak, kihúztam tövestől s a nyert maggal 20 □öl területet bevettem; a többi magot, melyet julius 24-én arattattam, a kísérleti tér ½ holdas parcellájára vettem el.

Ha az idejű telet is kibirta ez árpa, akkor reményleni lehet, hogy benne a mi teleinket kibirta kétsoros árpára teszünk szert, a minek az a haszna volna, hogy őszi árpa is szolgáltatathatna sörárpát, a minek mezőgazdasági tekintetben is több nagy előnye volna.

Cserhádi Sándor.

Kérdések hazánk tőzegtelepeinek kutatása érdekében.

A hazai tőzegtelepek kutatása céljából a természettudományi társulat, a földművelési minister támogatásával, országos mozgalmat indított s ennek élcsztésére és vezetésére külön bizottságot választott, mely a következő kérdéseket és körelmet intézi az ország gazdaközönségéhez:

1. Van-e, vagy vannak-e lakóhelyének környékén tőzeglápok (turjánok, turfák)? Dombos lápok-e ezek vagy sík lápok? (A sphagnum tő-

zegmohok halaványzöldek és megszáradva majdnem krétafehérek; a lombos mohok száraz állapotban barnák.)

2. Van-e az egyes lápoknak külön helyi nevek?

3. Mekkora minden egyes láp területe? Mennyi körülbelül a tőzegláp legnagyobb hosszúsága és mennyi legnagyobb szélessége?

4. Laposak-e vagy domboruk?

5. Lapályon fekszenek-e, vagy a magasban?

6. Ki a tőzegláp birtokosa?

7. Milyen vastag a tőzegláp közepében és milyen vastag a szélén?

8. Vannak-e a lápon nyílt vizek (tengerszemek, mocsarak, tavak, esetleg források)? Mekkora ezek mélysége?

9. Hány réteget lehet a lápon megkülönböztetni?

10. Nőnek-e a láp felszínén fák és milyenek?

11. Milyen növények tenyésznek leginkább a lápon? (Áfonya, sphagnum-moh vagy más [lombos] moh, zuzmó, sás, nád.)

12. Találnak-e a tőzegen fatörzseket vagy fatuskókat? A láp melyik rétegében fordulnak azok elő? Ha egész törzsök vannak benne, csucskkal egyformán fekszenek-e egyazon égtáj felé?

13. Milyen a tőzeg különböző rétegeinek színe?

14. A tőzeg melyik rétege a legjobb? A legalsó, a középső, vagy a felső?

15. Van-e a láp legalsó rétegében sajátos rugalmas, májszínű vagy szürkés-barna, gyakran földdel kevert tőzeg (májtőzeg)?

16. Mutatkozik-e a tőzeg falainak hasadékaiban, vagy alul ereken, vagy fészkekben fekete, rugalmas, egynemű anyag, a mely nedvesen megaludt vérhez hasonlít és a levegőn fekete, fényes vagy üvegnemű darabokra esik szét (Dopplerit)?

17. Előfordulnak-e a lápon homok-, agyag-, márga- vagy mésztufarétegek is?

18. Tud-e valamit mondani a láp vizének változó állásáról nyáron és télen?

19. Milyen színe van a lápból kifolyó viznek?

20. Élnek-e a láp vizeiben állatok?

21. Van-e a viznek valami sajátos íze?

22. Előfordul-e a lápon vaskő? Felhasználják-e azt valamire?

23. Előfordulnak-e a lápon még egyéb ásványi anyagok? Szurokneműek- vagy sók-e, például keserűs, vasvitriol?

24. Milyen altalaj van a tőzeg alatt? Agyag, homok vagy kő? Látni-e ott nagyobb köveket, kavicsot?

25. Találtak-e már a lápon ősrégészeti tárgyakat? Így például kőbaltákat, kőszilánkokat vagy egyéb kőszerszámokat, bronz-tárgyakat, agyagedényeket, emberi vagy állati csontokat, fogakat?

26. Fölhasználják-e már a tőzeget valamire? Milyen módon készítik elő a tőzeget felhasználásra? Áruba bocsátják-e a tőzeget? Mi az ára? Van-e ugyanazon lápon drágább meg olcsóbb tőzeg?

27. Vannak-e a lápon olyan helyek, melyek már azelőtt kivágattak, kihalasztottak és azóta ismét benőttek?

28. Van-e lakóhelyének környékén rét, legelő vagy szántó, melyről tudja van, hogy ezelőtt láp volt? Van-e tudomása arról, hogy mi módon alakították át a lápot termőföldé?

29. Van-e tudomása valami mondáról, mely a vidékbeli láphoz van kötve? Ismer-e e vidékről régi följegyzéseket vagy térképeket? Előfordulnak-e a vidék lakóinak nyelvében a lápra vonatkozó hely- vagy személynevek?

Kérelem.

A tőzeglápok tudományos vizsgálata céljából kívánatos, hogy a lápból próbák küldessenek be. E próbák készítésében a következőkre kell figyelni:

1. A láp minden egyes rétegéből veendő próba és legcélszerűbb, ha a próba leginkább 1 köbdeciméter nagyságu kockákban vágatik ki.

E próbákat nem szabad a napon szárítani. Ezek frissen gyűjtendőek és azonnal nedves mohba és papirosba csomagolandók, miután czédulát tettünk melléje, a melyre *graphit-czeruzával* pontosan följegyezzük, hogy melyik rétegből van a próba véve.

2. A lápon előforduló fatuskókból is beküldendő egynehány kis próba; szintugy a lápon található gyümölcsökből és magvakból is. Ezek kis üvegbe teendőek, a melyben kevés borsszesszel kevert víz van.

3. A lápon előforduló ásványi anyagokból is beküldendő néhány próba, papirosba csomagolva.

4. A tőzeg altalajából (homok, agyag stb.) is küldendő kis próbák. Ha az altalaj agyag, ebből nagyobb mennyiség (körülbelül 2-3 kiló) küldendő be.

5. Ha a lápon a 25-ik számú kérdésben foglalt régészeti vagy ősvilági tárgyak találtak, azok beküldése is kívánatos.

A gyűjtött próbák gondosan csomagolandók, faladában oly formán helyezendőek, hogy szállítás közben össze ne rázódnak.

Minden körülmény és irat a Kir. Magyar Természettudományi Társulathoz (Budapest, V., Eötvös-tér 1. sz.) küldendő, a mely a fentirt kérdéseket kívánatra könyvecske alakjában is megküldi azoknak, kik tüzetesebben óhajtanak szives feleletökkel ez ügyszó járulni.

A szállítás költségeit a Társulat viseli.

A tőzeg-bizottság nevében.

Dr. Lengyel Béla,
e. titkár

Lóverseny Marosvásárhelyt.

Maros-Tordavármegyének több lelkes és ügybuzgó tagja, Maros-Vásárhelyt állandó lóversenyt és díjazással egybekötött lókiállítását törekszik létesíteni.

Fáradozásuk első eredményét bemutatták, — ha nem is minden tekintetbe kitűnően sikerült, de kezdetnek mindenesetre igen szép s méltánylandó, — múlt év őszén rendezett verseny alkalmával.

A kitűzött tervhez hűen az idén is a kezdetleges lépések korán megtették, így f. év február hó 16-án tartott lótenyésztési bizottsági gyűlésen megalakították a marosvásárhelyi verseny-bizottsági igazgatóság, — direktorium — melynek tagjai: gróf Bethlen Károly, br. Kemény Kálmán, Szentkirályi Gyula, gróf Teleki Samu, gróf Toldalagi László és báró Veselényi Béla.

A verseny, lókiállítás, állami díjazással egybekötve és lóvásár f. évi szeptember hó 25-én és 26-án tartatik meg és pedig:

Szeptember hó 25-én d. e. 9 órakor: három külön lovas-verseny, ezek közül egy akadály-verseny és egy kizárólag tiszti-verseny, — d. u. 3 órakor: négyes fogatok ügő-versenye, a m. vásárhely-nyárádtői állami úton, távolság 30 kmtr, este 8 órakor bankett.

26-án d. e. 10 órakor: kettős fogatok ügő-versenye, ugyanazon helyen, távolság 20 klm. d. u. 3 órakor kiállítás, lódíjazás és vásár. Este 8 órakor bál.

Versenyfeltételek az ügő versenyre nézt; a „Vadász és Versenylap“ 1892. évi márcz. 13. számában közzé tett „Magyar Tottersal“ egyesület feltételei, a lovas-versenynél; az „Urlovasok Szövetkezet“ nek feltételei.

A versenyből kizáratnak általában a televérek és muszkák, valamint a nyilvános idomító intézetben idomított lovak s csak erdélyi ló tulajdonos lóva futhat, bárhonnan származott is az. A tiszti versenyben csak az Erdélyben állomásozó teltleges állományu katonatisztek — saját lovai. Csak a kocsis hajthat és urlovas lovagolhat.

Tételek: Négyes versenynél 20 frt, kettős versenynél 10 frt.; I. lovas versenynél 20 frt.; II. lovas versenynél 10 frt.; III. tiszti versenynél 10 frt.

Díjak: I. A négyes fogatok ügő versenyénél 250 frt; államdíj az elsőnek 150 frt; tiszteletdíj a másodiknak és 100 frt tiszteletdíj a harmadiknak. II. A kettős fogatok ügő versenyénél 150 frt államdíj az elsőnek; 100 frt tiszteletdíj a másodiknak; 50 frt tiszteletdíj a harmadiknak. III. A vadász-versenynél: 200 frt hölgyek díja az elsőnek; 50 frt tiszteletdíj a másodiknak. IV. Akadály-versenynél: 100 frt államdíj az elsőnek, 50 frt tiszteletdíj a másodiknak; V. Tiszti-versenynél: 150 frt tiszteletdíj az elsőnek; 50 frt tiszteletdíj a másodiknak. Ezen felsorolt díjak azonban a tételek és a megindított gyűjtés eredményéhez képest változást szenvedhetnek s azok arányában esetleg az államdíjak is pótlódnak.

Nevezési zárlat szeptember hó 23-án reggeli 9 óra; zárlat után az oszlopnál dupla tétel, nevezésnél bejelentendő a versenyző ló leírása.

Bejelentéseket elfogad Knöpfler Elek verseny bizottsági alelnök (Lakik Marosvásárhelyt N.-Szentkirály-utca). Minden kérdezősködéssel ad felvilágosítást: Dindár Béla igazgatósági titkár. (Lakik M.-Vásárhelyt, hajós-utca 5. sz.)

Kormányintézkedés.

Szőlőszeti és borászati vándorterület új beosztása Erdélyben. A földmívelési miniszter az erdélyrészi szőlőszeti és borászati vándortanítói kerületet Nagy-Enyed és Dicső-Szent-Márton székhelyekkel két kerületre osztotta fel. Az új beosztás szerint: a) a nagyenyedi kerülethez: Alsó-Fehér, Hunyad, Kolozs, Szolnok-Doboka és Torda-Aranyos vármegyék, továbbá Kolozsvár sz. kir. város; b) a dicsőszentmártoni kerülethez pedig: Kis- és Nagy-Küküllő, Szeben, Fogaras, Beszterce-Naszód, Maros-Torda és Udvarhely vármegyék, továbbá Maros-Vásárhely szab. kir. város tartoznak. A vándortanítói teendőik teljesítésével a nagyenyedi kerületben az ottani m. kir. vinczellér-iskola igazgatósága, s a dicsőszentmártoni kerületben: Fekete Pál szőlőszeti és borászati vándortanító, — a főfelügyelettel pedig mindkét kerületre nézve Morágyi István vinczellér-iskolai igazgató bízott meg.

Gyümölcs és bortermelés az okkupált tartományokban. A bosnyák tartományi kormány e két fontos mezőgazdasági mellékágot kiváló figyelemben és gondozásban részesíti. Különösen mind nagyobb jelentőséget nyer a bortermelés. Herczegovinában, mivel a filloxéra a szőlés talajon csak nagyon nehezen bír megélni, még az ottani borok minőségét kitűnőnek ismerik. A szőlőtermelési kedv fokozására a kormány évenként ingyen osztogat szét szőlőveszőket. A „Bosn. Post“ jelentése szerint 1892-ben 110.000 darabot osztottak szét; ebből magában Herczegovinában 99.000-et. A lakosság továbbá szintén ingyen kapja a gyümölcsfa csemetéket; a f. évben 5000-nél többet; az eperfatenyésztés és selyemtermelés emelése érdekében pedig 3900 eperfát osztottak ki.

Szakirodalom.

Az új italmérési törvény. Most jelent meg, Lampel (Wodianer) könyvkereskedésében, az e napokban kihirdetett *Új Italmérési Törvény* (1892: XV. t. cz.) a törvény szövegével s terjedelmes magyarúttal. (Ára 40 kr.) Gyakorlati hasznosságát különösen kiemeli az, hogy az előbbi jövedéki törvényektől tett eltéréseket kitüntetési az új törvényben csak hivatkozott régebbi törvényi intézkedéseket közli. — A tájékozást nem kevésbé emelendi az is, hogy az „Előismeretekben“ ezen jövedéki reform célját, feladatait, előnyeit s kifogásait, ezeknek megcáfolásával is

— ugy az előbbi törvényhozásokkal szemben, a létesített újításokat s módosításokat bőven megismerteti. — Tüzetesen foglalkozik a kizárólagos italmérési jogosultság természetének s irányszabályainak fejtegetésével. — És a fontos kérdéseknél felhasználta a parlamentben s bizottságaiban felmerült vitákat s különböző véleménynyilvánulásokat is.

Knorr Alajos „Öntgyvédje“ ötödik teljesen átdolgozott és javított kiadásban jelenik meg ifj. Nagel Ottó könyvkereskedő kiadásában Budapest, Muzeumkörút a Nemzeti színház bérházában; egy munka, mely hasonló munkák közt elismert használhatóságánál fogva két évtizedet meghaladó időn át mindig keresett kézikönyv maradt, melynek további feladata is az leendő, hogy minden jogviszonyok között megbízható és kimerítő utasítással szolgáljon mindenkinek, valamint azoknak is, kik jogi segítyt igénybe venni kénytelenek. Az első füzetben, melynek ára 30 kr. a szerző, a közjogi részt kezdő ismertetni; nevezetesen a törvényhozó hatalmat, a förendikar szervezetét, közli a förendiházi tagságra jogosított családok névsorát; a képviselő választás szabályait, a választói jogosultságot megállapító törvényes intézkedéseket; ismerteti a képviselőház szervezetét; a törvények kihirdetésének módját és a delegatiók szervezetét és tárgyalásának módját. Ezután áttér a végrehajtó hatalom kezelésének ismertetésére; meghatározza a végrehajtó hatalom fogalmát, megnevezi az ennek gyakorlatára hivatott közegeket; ismerteti a m. kir. ministerium teendőit, az egyes ministerek jogait és köteleseit, a ministerium szervezetét is különösen minden egyes ministeriumok ügybeosztását és ügyosztályainak ügykörét, az államszámvevőszék hatáskörét és a közös kormányhatóságokat, a közös külügyministerium és pénzügyministerium ügykörét. Az egész mű tartalma tekintetében utalunk a részletes ismertetést tartalmazó előfizetési felhívásra és eme mindenkire hasznos munkát ajánljuk a t. cz. olvasó közönség figyelmébe és pártfogásába.

Vegyes közlemények.

— **Személyi hir.** *Dezso Miklós* és *Katócz Simon* szőlészeti és borászati vándortanítók Pécsről illetőleg Pozsonyból a nagy-enyedi vinczellériskolához helyeztetek át, a pécsi kerületbe pedig a szőlészeti és borászati vándortanítói teendők tetsítésére ifj. *Gábor József* vinczellériskolai segéd neveztetett ki.

— **Verandákra alkalkalmas két növény.** Növényekkel szépen befuttatott verandák nemcsak a házat díszítik, hanem a szemre is kellemesen hatnak. Különböző növények vannak erre a célra, köztük a vitis odoratissima (szagos szőlő) első helyen érdemel említést. Rendkívül gyorsan nő és igen hosszú hajtásai vannak. Lombja szép, virága kellemes szagot áraszt. A szagos szőlő közé a nagy kék virágú Prince of Wales és egy fehér uralagot ültethetünk s a hatás még nagyszerűbb. Ültetés előtt ássuk ki a földet másfél méter mélyen, tegyünk helyette félméter vastagon jó marhatrágyát és erre méter vastag jó komposztréteget. A Glycine chinensis szintén a legjobb futónövények egyike, melyet erre a célra használhatunk.

— **Gyümölcstermelés Franciaországban.** A Revue horticole kimutatása szerint Franciaországban 21 millió frank értékű csontmagu gyümölcsöt termelnek, a lágymagu gümölcs 65 millió, a többi gyümölcs 7 1/2 millió finokot képvisel évenként. Hiereben egy kertben magában 12.000 forint értékű őszi barack terem. Angersből a gyümölcsidényben naponként 15.000 kiló körtét és 40.000 kiló almát küldenek Párisba. Tongerolles falu jó cseresznyetermő évben 1 millió frankot csak cseresznyelért kap.

— **A vörös bor keserűsödése.** A borászok még mindig nincsenek egészen tisztában, hogy némely beteg bor keserű ízének oka mi lehet. Újabb kísérletek alapján sikerült a keserű

anyagot a borból kiválasztani, tisztán előállítani, minek alapján dr. Haas a beteg bor javítására is tett kísérleteket s szellőztetéssel kielégítő eredményeket ért el. Haas ugyanis a beteg borban megfelelő mennyiségű alkohollal az ecetképződést megakadályozván, a bort két órán át jól szellőztette, mire a keserű íz teljesen megszűnt. Ezen kívül a paszterizálást is ajánlja Haas a keserűsödés ellen.

— **Gyümölcsfoltok eltávolítása a fehérműből.** Oldjunk fel egy kis úgy nevezett antichlort forró vízben, nedvesítsük meg vele a még nedves fehérmű foltos részeit, hintsünk finom borkőport s dörzsöljük szét rájuk. Miután a foltok (néha csak ismételt bedörzsölésre, eltüntek) öblítsük ki az illető fehérműt előbb meleg, azután hideg vízben. A borkőpor helyett erős ecetet is használhatunk. Borfoltokat az úgynevezett „Eau de avallé“ nevű foltisztító víz is kiveszi a fehérműből és asztalkendőkből.

— **A tej eltartása meleg időben.** Mint-hogy a tejben levő cukor (tejcukor) hamar átváltozik s ennek következtében a tej megsavanyodik, megalszik, meleg időben tehát főképp a cukor elváltozásának megakadályozására kell törekedni. Ezt kétféle módon érhetjük el; egyrészt a tejnek lehűtésével és szellőztetésével, másrészt az által, ha a tejet paszterizáljuk, vagyis nagyobb hőfokra hevítjük. Megjegyzendő azonban, hogy a paszterizált tej sajtgyártásra nem alkalmas. A ki tehát sajtot akar a tejből csinálni, és azonnal fel nem dolgozhatja, azt mindenesetre hűtsé le azonnal a fejtés után, esetleg oly módon, hogy a kannát hideg vízbe állítja.

— **Lóversenyt rendez a Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület Zomborban 1892. évi szeptember hó 11-én a katonai gyakorlóterén.** Bővebb tájékozást nyújt a nevezett gazdasági egyesület titkára.

— **Vetőmagváltogatás.** **Rünker dr.** ide vonatkozó tapasztalatait következőkben összegezi: 1. Nedves éghajlathoz szerzett vetőmag eleinte aránylag több szalmát és kevesebb magot ad; ellenben száraz éghajlat terménye, különösen rövid tavasz és forró nyár vidékéről ellenkezően viselkedik. 2. Száraz éghajlathoz kerülő mag eleinte a szárazságot mindenütt jobban tűri. 3. Szigorú téllal bíró vidék terménye mindenütt jobban kiállja a telet, mint a nedves meleg éghajlathoz szerzett vetőmag. 4. Száraz klíma mellett a mag kisebbre és acélosabbra nő, míg gazdag talajban meleg tél és nedves időjárás mellett a mag jobban fejlődik, de kevesebb sikert tartalmaz. Miután az északi vidékekről származó vetőmag eleinte bár lassabban fejlődve, korábban érik meg, mint a belföldi vetőmag, miután továbbá ez a telet jobban kiállja és több szalmát szolgáltat: a mennyiben vetőmag változtatásra volna szükségünk, az északról származó vetőmagnak kell előnyt adnunk a déli felett.

— **A vetésforgó megállapításánál többek között szem előtt tartandó a gyom kiirtása is.** Hogy mily fontos e szempont, kitűnik Wollny dr. kísérleteiből, mely szerint a 4 négyzetméter területen gazított helyen 528 gr. mag termett, holott közvetlenül mellette s a gyomirtás mellőzésével csak 180 gr. volt a termés. Igaz ugyan, hogy a vetésforgó megállapítása e részben nem mindig vezet a kívánt sikerre, — a mennyiben nem csupán ebből a szempontból szabad kiindulnunk; ha azonban kapások után tavaszokat s azután hereféléket vetünk és ugarolva ősziakat veszünk fel a vetésforgóba: a gyomirtás sikerrel fog előre haladni és a gabonafélék is több termést fognak szolgáltatni.

— **Milyen alakban adjuk a nitrogént a buza alá?** Régóta tudjuk, hogy a salétromalakban nyújtott nitrogén nagyobb hatású, mint a kén-savas ammoniakalakban adott; arról azonban, hogy mily hatása van a buzára azon organikus nitrogénnek, mely a kereskedésbeli trágyákban lelhető, a chili-salétrommal és a kén-savas ammonnal szemközt: nem igen vagyunk tájékozva. Ezen kérdést szándékozott tisztázni H. A. Huston tanár, ki, mint az Agriculturale science jelenti, kísérleteit oly módon intézte, hogy a kísérleti parcellák egy része semmi

nitrogéntrágyában nem részesült, a másik része salétromsav, a harmadik része kén-savas ammonalakban, a negyedik szárított vér alakjában kapta nitrogén táplálékát. A kérdéses terület hosszú évek során búzával volt bevetve és fölötté kevés nitrogént tartalmazott. Mindenik parcellára ugyanazon mennyiségű feltárt csontlisztet és kainitet hintettek. Összesen 63 parcella volt, melyek közül felváltva egy-egy nem kapott nitrogéntrágyát, míg a szomszédos vagy salétromot vagy ammon-sulfatot vagy szárított vért kapott oly mennyiségben, hogy az adott nitrogén mennyisége minden esetben ugyanannyi volt, a parcellák hossza 49 láb 4 hüvelyk, szélessége 4 láb. A kísérlet főcélja volt megállapítani a különböző alakban adott nitrogénnek relatív értékét, a mellett azonban azt is kiakarta próbálni, hogy előnyös-e a nitrogént nem egyszerre, de időközönként adni? Ez okból a parcellák egy részére a nitrogéntrágyát egyszerre adta ősszel (nov. 12-én), a másik részére felét ősszel (november 12-én), felét tavasszal (április 15-én), harmadik részére 1/3 trágyát ősszel, 1/3 április 15-én, 1/3 május 18-án szórta ki. A vetés november 6-án, az aratás június 29-én történt. A kísérletek azt mutatták, hogy a fokozatos nitrogéntrágyázás egyetlen esetben sem adott kedvezőbb eredményt, sőt kén-savas ammonnal az egésznek ősszel való elhíntése 16% terméshöbbletet eredményezett. Általában véve a trágyázatlannal szemközt nagyobb volt a termés:

	szemmel	szalmával
1. chilisalétrom után	98.4%	105.5%
2. ammon-sulphat „	64.6 „	73.8 „
3. vérliszt „	54.4 „	66.0 „

— **Az ugorka-saláta jó íze.** Az ugorka saláta készítésénél nálunk rendszeren két szélsőségbe szoktak esni. Vagy nem nyomják ki annak a levét s ilyenkor, mint mondani szokták, nyers íze van; vagy pedig annyira kifacsarják, hogy egyes szeletek egészen pemővé mállanak. Van azonban e kettő között egy középút, melyet követésre ajánlhatunk s ez a következő: Ha a legyalult ugorka megszóva vagy 20 perczig állott, akkor annak vizét leöntjük s hogy a benne maradt nedvességet is eltávolíthassuk, szalvétá közé kell tenni, mely azt megfelelően felszívja. Azután pedig szokás szerint elkészítjük.

— **A Magyar-francia biztosító részvény társaságnak** lapunk jelen számában foglalt hirdetésben felhívjuk a t. gazda- és birtokos közönség figyelmét. E tisztán hazai intézet kezdetől fogva birta a nagy közönség rokonszenvét, s úgy a káresek körüli méltányos eljárása miatt, valamint az általa nyújtott előnyöknél fogva maradandó érdemeket szerzett a bizalomra.

Piaczi értesítő.

N.-Várad aug. 16. Tiszta buza 7 frt 30 kr. Elegy buza 6 frt — kr. Rozs 5 frt 80 kr. Árpa 4 frt 70 kr. Zab 5 frt 60 kr. Törökbuza 4 frt 80 kr. Széna kötetlen 3 frt 40 kr. Alomszalma 2 frt 20 kr. mmként. Marhahus 56 kr. kg.

Erdélyi piacok.

Kolozsvár. 1892. aug. 18-án. Tiszta buza 7 frt 80 kr. — 7 frt. — kr. Rozs 6 frt — kr. — 5 frt 60 kr. Törökbuza 4 frt 50 kr. — 4 frt 40 kr. Zab 5 frt — kr. — 4 frt 60 kr. Széna (legjobb) 2 frt 50 kr. Alomszalma 1 frt 40 kr. mmként Marhahus 54 kr. kg.

(Árak krajczárokbán)

A piaczi czikk	Mérték	Braşó	Csiksereda	Deés	Dicső-Szent-Márton	Erzsebet-város	Fogaras	Gy.-Szent-Miklós
Tiszta buza	mm.	913	950	740	675	800	944	740
Elegy buza	„	678	875	680	600	550	835	—
Rozs	„	542	756	650	600	550	473	450
Árpa	„	500	791	—	—	—	—	450
Zab	„	533	650	610	500	600	488	300
Törökbuza	„	514	612	480	400	450	473	450
Széna	„	270	400	280	—	180	200	800
Alomszalma	„	120	150	140	—	120	140	—
Tízifa	km.	260	200	220	—	220	270	200
Marhahus	kg.	56	40	48	48	52	48	48
Augusztus	„	12	10	16	29	13	12	13

A piaczi czikkek	Mérték	Sepsi-Szent-György	Szamosújvár	Szász-Régen	Szászváros	Székely-Udvarhely	Sz.-Somlyó	Torda
Tiszta buza	mm.	840	720	690	100	810	—	800
Elegy buza	"	710	600	650	850	710	—	600
Rozs	"	640	540	540	750	410	—	600
Árpa	"	600	460	420	600	—	—	450
Zab	"	600	520	440	600	440	—	475
Törökbuza	"	600	410	410	550	498	—	450
Széna	"	450	200	220	180	800	—	200
Alomszalma	"	200	130	100	90	200	—	30
Túzifa	km.	200	230	220	200	240	—	225
Marhahus	kg.	52	48	44	52	48	—	50
Augusztus		16	8	11	13	16	—	13

A piaczi czikkek	Mérték	Gy. Fehérvár	Kézdi-Vásárhely	Maros-Vásárhely	Medgyes	Nagy-Enyed	Nagy-Szeben	Segesvár
Tiszta buza	mm	810	883	650	600	550	782	845
Elegy buza	"	740	—	585	510	475	792	726
Rozs	"	630	586	490	360	375	628	652
Árpa	"	—	588	357	—	—	548	—
Zab	"	660	550	462	250	350	565	556
Törökbuza	"	525	600	425	350	360	541	473
Széna	"	300	450	190	170	320	140	200
Alomszalma	"	200	110	80	80	200	110	120
Túzifa	km.	240	250	300	260	225	325	200
Marhahus	kg.	52	48	52	56	52	52	56
Augusztus		6	11	10	11	18	12	11

Allatvásárok.

Budapest-köbányai sertés vásár. Augusztus 18 Hétzárattal az üzlet kellemesebb volt.

Heti átlagárak: magyar válogatott árú 320-380. klg. nehéz — 47- kr. 280-300 klg. nehéz 47-48- kr. Öreg 300 klg. tuli 44 1/2-45 1/2, kr. vidéki sertés 46-49 1/2, kr. Szerb 46-47 1/2, kr román kr. tiszta klgk. Párónként 45 klg. életsúly levonás és 4% engedmény szokásos.

Elcségek: Uj tengeri 5-05; árpa 6- Köbányán átvéve.

Debreczen. Heti állatvásár augusztus 17-én. (Eredeti tudósítás). Szarvasmarha felhajtott 425 drb.; eladatott 165 drb. Ló felhajtott 510 drb.; eladatott 320. Sertés felhajtott 2700 drb.; eladatott 1750 drb.

Felelős szerkesztő és kiadó: Sz. Szalkócs Péter.

H I R D E T É S E K.

„THE GRESHAM”
életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók: **BUDAPEST,**
Ferencz J.-tér 5. 6.

Ausztiai fiók: **BÉCS,**
Gisellastrasse 1 sz.

A társaság vagyona 1891. június 30-án frank 117,550,797.—
Évi bevétel biztosítások- és kamatból 1891. június 30. „ 20,725,259.—
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések és visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) „ 249,311,449.—
A legutóbbi 12 havi üzleti idő alatt a társaságnál „ 61,372,000.—
„ 1,728,184,555.—
értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke „

értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgálnak az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok. 96 (3-3)

Arjegyzők kívánatra ingyen és bérmentve.

EGYETEMES EKÉKET

97 (2-10)

két- és háromvasú ekéket, sorvető-gépeket, boronákat és hengereket, valamint szecska- és repavágó-gépeket, daráló-malmokat, kukoricza-morzsolókat, takarmány-füllesztő-készülékeket stb. stb. a legnagyobb választékban és minden versenyt kizáró áron szállít:

Umrath és társa
Műszaki és gépészeti vállalat
Budapest Váci-körút 60

Arjegyzők kívánatra ingyen és bérmentve.

Eladó tenyész-kanok.

A radnóthi uradalomban 20 drb. fiatal, fehér mangalicza fajta tenyészkan eladó.

Venni szándékozók forduljanak az intézőséghez.

Radnóth, 1892. július hó 31.

Deák Ignác,
urad. intéző.

95 (3-3)

FAIRBANKS-mérlegek
a legtökéletesebb mérleg-szerkezetek.

HUNGARIA
PATENT FAIRBANKS

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmerő-karral bírnak és a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Gazdasági-szeker-, marha- és zsák-mérlegeinket czélszerű és a czélnak megfelelő szerkezetüknel fogva különösen a gazdák gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. Gazdasági egyesületi tagok úrkedvezményben részesülnek. Gyár: Ujpest. Központi iroda és raktár: Budapest, Andrassy-út 12 sz.

80 (10-26) **JOHN BLOCK,** vezérigazgató.

A tavaszi vetéshez ajánlunk!
mindennemű műtrágyákat és pedig: spodium- és csontsuperphosphatot, kénsavas ammóniák, káli, chilisalétrom, szarv- és csontliszteket szavatolt tartalommal a legjutányosabb árak mellett.

Figyelmeztetés. Az orsz. magyar gazdasági egyesület 1891. évben a különböző műtrágyagyárosoktól beérkezett műtrágya-ajánlatokat elbírálás alá vevén, mint legjutányosabbat a mi gyártmányunkat ajánlja, különösen kiemelve, hogy részünkről tisztán szerves anyagok szállítatnak, melyek a legkitünőbb növényi tápszert szolgáltatják. (Lásd „Gazdasági Lapok” 1891. márczius 8-iki 10. 83 (35-52) számát.)

Arjegyzőkkel kívánatra készséggel szolgálunk.

Első-pesti spodium-, enyv-, műtrágya-vegyi termények gyár részvény-társulat.

Központi iroda: **Budapest. VI. Váci-körút 31.** **Bujánovics Sándor,** elnök.

Egeresi gipsz-, műtrágya- és vegyitermékek gyára.

K R A M E R J.

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak, egeresi trágyafosz, chilisalétrom, kálisok és egyéb különleges műtrágya-termékeit szavatolt tartalom mellett.

A t. gazdaközönségnek rendelkezésére áll a gyár vegyészeti laboratoriuma is, mely vegyi vizsgálat nyomán megállapítja és javaslatba hozza az alkalmas műtrágyát. Ily vegyi vizsgálatokat a gyár díjmentesen eszközöl, szükséges hozzá 5 kiló talajminta és megjelölése annak, mi fog azon talajba vetetni.

Mindennemü felvilágosítással és részletes árjegyzékkel szívesen szolgál.

a műtrágya-gyár Egeresen

vagy annak központi irodája:

Budapest, V. Dorottya-utca 9. sz.

a hova a levelek és megrendelések intézendők.

82 36—52)

A Közművelődés Irodalmi és Műnyomdai

Részvény-Társaság

KOLOZSVÁR (FIÓKÜZLET BRASSÓBAN)

szíves figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

Könyvnyomdáját

mely ujabban a legdiszesebb betűkkel szaporított s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti. 90 (28-x)

Könyvnyomdája, Lithographiája

melyben a legjelesebb erők s. a legkitünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

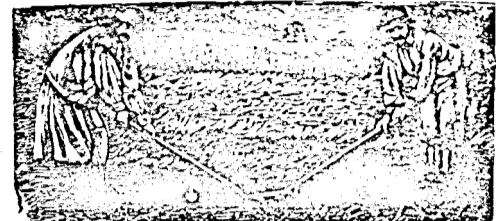
Előfizetéseket elfogad az

„1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK”-ra.

Ara negyedévre 1 frt.

A szabadalmazott ÁSVÁNYI-féle

aranka-irtó eszköz

kizárólagos árusítója

Kiss Ernő Kolozsvártt.

Ara 35 forint.

84. (9-*)

Magyar Francia

Biztosító Részvénytársaság Budapesten.

(Alapított 1879-ben.)

Biztosítéki alapok: 7 millió forint. Évi díjbevétel: 5 millió forint.

A társaság fennállása óta kifizetett kártérítések összege: 58 millió forint.

Elnök:

Nagyméltóságú Beniczky Ferencz úr,
Pestmegye főispánja stb.

Ügyvezető-igazgató:

Ferenchich Vimos úr.

Biztosít:

Tűzkárok ellen: házakat, gyárakat, butorokat, áruraktárakat, üzleti és gyári berendezéseket, termény és takarmány készleteket, marhaállományt s egyéb ingó vagyont.

A társaság által kezdeményezett mezőgazdasági általános biztosítás nagyobb birtokosok részéről különös figyelmet érdemel a feltételek szabadelvűsége és a díjak olcsóságánál fogva.

A díjfizetés összel eszközölhető, a mennyiben váltó fedezet is elfogadtatik.

Balesetekre tőkét, egyénenként, vagy csoportonként gyári munkásoknak, tűzoltói testületeknek, gazdasági személyzetnek stb., halál, munkaképtelenség, vagy ideiglenes keresetképtelenség esetére.

Élet- és halál esetre tőkét, azonnal vagy később kezdődő éjjáradékokat, a legalkalmasabb módon és legolcsóbb díjak mellett.

Életbiztosítás tíz krajczár heti díj-fizetéssel! alkalmas temetkezési költségekre, valamint tőke szorzásul kevésbé vagyosok részére.

Az előforduló károk gyorsan és méltányosan rendeztetnek!

Bármily irányban felvilágosításokkal szívesen szolgál Kolozsvártt

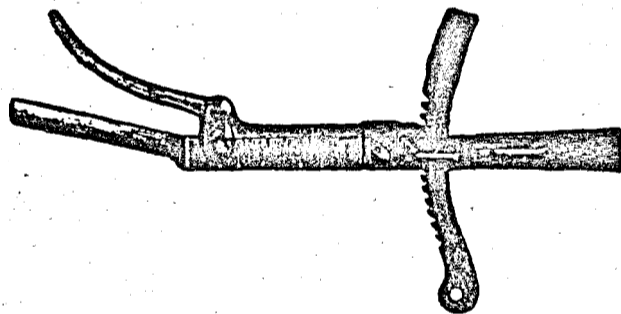
99 (1-10) Az Erdélyrészi Vezérügynökség.

Gámán Zsigmond.

Csermák Gyula.

Legbiztosabb

Szabadalmazott Hintó-fék

darabja 4 forint 80 kr., bérmentve küldi

Horváth Ferencz

98 (1-2)

Budapest, Baross-utca 56. sz.

Védelmet

CARBOLINEUM

nyújt. Együttal legolcsóbb és legjobb dióbarna festék fatárgyakhoz, melyeknek 3-4-szeres tartósságot ad. Leírások ingyen 5 kg. postán 1 frt 50 kr., 100 kg. 16 frt loco Bécs.

Csekély kiadás. 1000-szeres haszon.

Olcsón szállítatik továbbá fedéllemez, szabadalmazott merevedő kátrány, pata-, bőr- és kocsikenőcs, kárbolsav stb.

Barthel Mihály és Tsa

Bécs, X., Keplergasse 20/n.
(Alapított 1781.)

marhavész, sertések orbánca, istállóban a legyek, mindennemü férgék ellen, a fa rothadása, korhadása, duzzadása és megvetemedése ellen, nedves falak ellen, egyedül csak az elismerő legjobb eredeti Barthel-féle 69 (4-5)